

ZAKŁADY MECHANICZNEGO WZBOGACANIA	NORMA BRANZOWA	BN-78
	Maszyny i urządzenia do przerobki węgla	1758-04
	Sita stalowe składane	
	Wymagania i badania	
		Grupa katalogowa IV 11

1 WSTĘP

1.1 Przedmiot normy Przedmiotem normy są wymagania i badania dotyczące sit stalowych składanych wg BN-78/1758-03 oraz zaczepów do nich wg BN-78/1758-05, stosowanych w klasyfikacji granulometrycznej

1.2 Zakres stosowania Normę należy stosować w produkcji i przy odbiorze sit stalowych składanych, stosowanych w zakładach przerobki węgla

2 WYMAGANIA

2.1 Materiał Do wyrobu sit należy stosować druty lub pręty ze stali wysokowęglowych, stopowych, nierdzewnych, o wytrzymałości na rozciąganie wg tabl 1, o wysokiej odporności na ścieranie i zmienne naprężenia zginające i rozciągające, dające się formować. Zaleca się druty ze stali wg PN-76/H-84028, pręty ze stali wg PN-72/H-93014

Do wyrobu zaczepów wg BN-78/1758-05 należy stosować blachę stalową cienką do tłoczenia wg PN-69/H-92121

2.2 Wymiary

2.2.1 Średnice drutu lub prętów — wg tabl 1

Tablica 1

Średnice drutu lub prętów	Wymagania dotyczące drutu lub prętów	
	dopuszczalne odchyłki	własności mechaniczne R_m , min
mm		
0,8	±0,10	1500 — 1750
0,9		
1,0		
1,1		
1,2		
1,4		

cd tabl 1

Średnice drutu lub prętów	Wymagania dotyczące drutu lub prętów	
	dopuszczalne odchyłki	własności mechaniczne R_m , min
mm		MPa
1,6	±0,10	1350 — 1600
1,8		
2,0		
2,2		
2,5		
2,8		
3,2	±0,12	1150 — 1400
3,6		
4,0		
5,0		
6,3	±0,15	750 — 1000
8,0		
10,0		
12,0	±0,18	600 — 800
14,0		
16,0		
16,0		

2.2.2 Wymiary boków oczek sita — wg BN-78/1758-03

Zgłoszona przez Centralny Ośrodek Projektowo-Konstrukcyjny Maszyn Górniczych
Ustanowiona przez Ministra Górnictwa dnia 31 października 1978 r
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1979 r
(Dz Norm i Miar nr 2/1979, poz 9)

2 2 3 Dopuszczalne odchyłki wymiaru boku oczek sit — wg tabl 2

Tablica 2

Nominalny wymiar boku oczka	Dopuszczalny wymiar boku pojedynczego powiększonego oczka ¹⁾	Dopuszczalny średni arytmetyczny wymiar boku oczka W_{sr}		Dopuszczalny udział oczek powiększonych (odchyłki plusowe)
		min	max	
mm				‰
2	2,5	1,9	2,1	10
2,5	3,1	2,4	2,6	
3,2	4,0	3,0	3,4	
4,0	5,0	3,8	4,3	
5,0	6,0	4,7	5,3	
6,3	7,5	6,0	6,7	
8,0	9,6	7,5	8,5	
10,0	12,0	9,4	10,6	8
12,0	14,4	11,3	12,7	
16,0	18,4	15,2	16,9	
20,0	23,0	19,0	21,2	
25,0	28,7	23,8	26,4	6
32,0	35,0	30,7	33,8	
40,0	44,0	38,4	42,2	
50,0	55,0	48,0	53,0	5
63,0	68,0	61,2	66,6	
80,0	86,0	77,6	84,0	4
100,0	108,0	97,0	104,5	
125,0	135,0	120,0	130,0	

¹⁾ Dopuszcza się dla sit o wymiarze oczka $w \leq 20$ mm na 1 m długości sita jedno przedstawienie drutu wążku powodujące powiększenie wymiarów boku oczka o 50%, pod warunkiem prawidłowego ułożenia sąsiednich drutów wążku

2 2 4 Wymiary arkusza sit — wg BN-78/1758-03

2 2 5 Przekątne sita Długości przekątnych arkusza sita powinny być równe Dopuszczalna jest różnica nie przekraczająca 3‰ wartości średniej arytmetycznej ich długości

2 2 6 Wymiary zaczepów — wg BN-78/1758-05

2 3 Powierzchnia sita powinna być gładka, bez załaman, fałd, wybrzuszeń i wgniecień. Niedopuszczalna jest korozja wżerowa

2 4 Wykonanie

2 4 1 Wykonanie sita Sita typu J, W, E wg BN-78/1758-03 rys 1, 2 i 4 należy składać z drutu falowanego

Sita typu T wg BN-78/1758-03 rys 3 należy składać z drutu kalibrowanego

Kierunki ułożenia drutów powinny tworzyć kąt prosty, a każdy drut osnowy lub wążku powinien przechodzić kolejno nad i pod każdym drutem drugiego kierunku W miejscach krzyżowania druty powinny ściśle przylegać do siebie

Dopuszcza się łączenie zerwanych drutów osnowy lub wążku o średnicy do 4 mm na zakładkę na długości co najmniej dwóch oczek, a w przypadku drutów o średnicy powyżej 4 mm dopuszcza się łączenie na styk

Liczba połączeń nie powinna wynosić więcej niż 2 połączenia na 1 m² powierzchni dla sit o wymiarach boku oczka do 12 mm i 1 połączenie na 1 m² powierzchni sit o wymiarach boku oczka większych od 12 mm

Obrzeża sit powinny być równoległe do drutów osnowy lub wążku Długość wystających końców drutu nie powinna być większa od 0,8 w (wymiar boku oczka) i nie mniejsza od średnicy drutu

2 4 2 Wykonanie zaczepów oraz sposoby mocowania zaczepów do sit powinny być zgodne z BN-78/1758-05

Grubość blachy zaczepów, podziałkę oraz średnice zgrzeń i nitów w zależności od średnicy drutu sita podano w tabl 3

Tablica 3

Średnica drutu	Grubość blachy	Podziałka zgrzeń i nitów	Średnica	
			zgrzeiny	nitów
mm				
0,9 — 2,0	1,0 — 1,5	100 ⁺¹⁰ ₋₂₀	8 ⁺¹ ₋₂	5
2,2 — 2,8	1,5 — 2,0	120 ⁺¹⁰ ₋₂₀	10 ⁺² ₋₁	—
3,2 — 4,0		130 ±20		

W przypadku zgrzeń poprawkowych dopuszcza się pomniejszenie podziałki o 50%

2 5 Zgrzeiny mocujące zaczepy z sitem powinny być prawidłowo wtopione i tworzyć trwałe połączenie W przypadku wystąpienia obok siebie dwóch zgrzein wadliwych, nie tworzących trwałego połączenia, należy wykonać dodatkową zgrzeinę między nimi

2 6 Nity mocujące zaczepy z sitem powinny mieć prawidłowo ukształtowane łby oraz dokładnie wypełniać otwór, w którym są osadzone

27 Zabezpieczenie antykorozyjne Na ządanie zamawiającego, po uzgodnieniu z wytworcą, sita i zaczepy, zabezpiecza się antykorozyjnie

3 PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

31 Pakowanie Sitą w arkuszach dostarcza się luzem. Na ządanie zamawiającego sita o tych samych wymiarach arkusza i boku oczka dostarcza się ułożone w paczki i przewiązane miękkim drutem lub taśmą stalową

Sita dostarczane w zwojach należy przewiązać w trzech miejscach miękkim drutem lub taśmą stalową. Zwoj powinien składać się tylko z jednego odcinka sita

Do każdego arkusza, paczki lub zwoju sita należy przymocować przywieszkę zawierającą co najmniej

- nazwę lub znak wytworni,
- oznaczenie wg BN-78/1758-03 p 2.4,
- masę sita, kg,
- wymiary sita, mm,
- znak kontroli jakości,
- rok produkcji

32 Przechowywanie Sita należy przechowywać w suchych, zamkniętych pomieszczeniach zabezpieczających przed środkami działającymi korozyjnie. Sita powinny być ułożone na podkładkach drewnianych

33 Transport Sita transportuje się dowolnymi środkami transportowymi, po uprzednim zabezpieczeniu ich przed wpływami atmosferycznymi oraz uszkodzeniami mechanicznymi

4 BADANIA

4.1 Rodzaje badań — wg tabl 4

4.2 Skład i liczność partii Partia przedstawiona do badań powinna zawierać sita w arkuszach lub zwojach tego samego typu, rodzaju, odmiany, wykonane w tych samych warunkach, z tego samego materiału, z drutu lub pręta jednakowej średnicy i o takim samym wymiarze boku oczka

Liczność partii nie powinna przekraczać 1200 sztuk

4.3 Sposób pobierania próbek Z partii przedstawionej do badań należy pobrać próbki losowo metodą na ślepo wg PN/N-03010

4.4 Poziom kontroli — II ogólny wg PN-73/N-03021 tabl 1

4.5 Wadliwość dopuszczalna — najwyżej 6,5%

4.6 Wybór i stosowanie planów badania Dwustopniowy plan badania dla kontroli normalnej podano w tabl 5

Tablica 4

Lp	Rodzaje badań	Wymaganie wg punktu	Badanie wg punktu
1	Sprawdzenie materiału	2.1	4.7.1
2	Oględziny zewnętrzne	2.3 i 2.4	4.7.2
3	Sprawdzenie wymiarów		
	a) średnicy drutu lub prętów	2.2.1	4.7.3
	b) pojedynczego, powiększonego oczka oraz dopuszczalnego udziału oczek powiększonych w %	2.2.2 i 2.2.3	4.7.4
	c) średniego arytmetycznego wymiaru boku oczka	2.2.3	4.7.5
	d) arkusza sit	2.2.4	4.7.6
	e) długości przekątnych sit	2.2.5	4.7.6
	f) zaczepów	2.2.6	4.7.7
4	Sprawdzenie powierzchni sita	2.3	4.7.1
5	Sprawdzenie wykonania		
	a) sita	2.4.1	
	b) zaczepów	2.4.2	4.7.2
6	Sprawdzenie zgrzeń mocujących zaczepy z sitem	2.4.2 2.5	4.7.8
7	Sprawdzenie nitów mocujących zaczepy z sitem	2.4.2 2.6	4.7.9
8	Sprawdzenie zabezpieczenia antykorozyjnego	2.7	4.7.10

Tablica 5

Liczność partii	Stopień badania	Liczność próbek	Łączna liczność próbek	Liczba kwalifikująca	Liczba dyskwalifikująca
sztuk					
do 25	1	3	3	0	2
	2	3	6	1	2
26 — 50	1	5	5	0	2
	2	5	10	1	2
51 — 90	1	8	8	0	3
	2	8	16	3	4
91 — 150	1	13	13	1	4
	2	13	26	4	5
151 — 280	1	20	20	2	5
	2	20	40	6	7
281 — 500	1	32	32	3	7
	2	32	64	8	9
501 — 1200	1	50	50	5	9
	2	50	100	12	13

Wybor i stosowanie planów badania dla kontroli ulgowej i obostrzonej oraz warunki przejścia — wg PN-73/N-03021

4.7 Opis badań

4.7.1 Sprawdzenie materiału polega na porównaniu wymagan wg 2.1 z danymi ujętymi w atescie lub zaświadczeniu jakości wystawionym przez wytwórcę

W przypadkach technicznie uzasadnionych sprawdzenie materiału należy przeprowadzić zgodnie z postanowieniami odpowiednich norm materiałowych na druty lub pręty, w szczególności należy sprawdzić rozrzut wytrzymałości w kręgu

4.7.2 Sprawdzenie powierzchni, wykonanie sit oraz zaczepów przeprowadza się gołym okiem w celu stwierdzenia zgodności z wymaganiami wg 2.3, 2.4.1 i 2.4.2 Sprawdzenie prawidłowego przylegania drutów lub prętów osnowy i wątku polega na próbie przesunięcia drutów srubokrętem

4.7.3 Sprawdzenie średnicy drutu lub prętów należy przeprowadzić mikrometrem z dokładnością do 0,01 mm

4.7.4 Sprawdzenie największego pojedynczego oczka oraz dopuszczalnego udziału procentowego oczek powiększonych Na powierzchni sita, nie bliżej niż w trzecim rzędzie oczek od brzegu sita, należy wybrać 3 dowolne odcinki pomiarowe, w których stwierdzono oczka z największymi odchyłkami wymiarowymi W każdym odcinku pomiarowym, który dla sit o wymiarze boku oczka do 25 mm powinien wynosić około 0,5 m, a dla sit o wymiarze boku oczka powyżej 25 mm około 1,0 m — należy mierzyć kolejno obok siebie leżące oczka, osobno w kierunku osnowy i wątku z dokładnością podaną w tabl 6

Tablica 6

Wymiar boku oczka	Przyrząd pomiarowy	Dokładność pomiaru
mm		mm
2 — 25	suwmiarka lub sprawdzian	0,1
32 — 50		0,2
63 — 125	przymiar metryczny lub sprawdzian	1,0

Wymiary mierzonych oczek powinny być zgodne z wymiarami podanymi w tabl 2 W przypadku stwierdzenia oczek o wymiarach większych niż podano w tabl 2 należy obliczyć w procentach ich dopuszczalny udział według wzoru

$$P = \frac{n}{N} \cdot 100 \quad (1)$$

w którym

n — liczba oczek powiększonych na odcinku pomiarowym,

N — ogólna liczba oczek na odcinku pomiarowym

4.7.5 Sprawdzenie średniego arytmetycznego wymiaru boku oczka należy przeprowadzić nie bliżej niż w trzecim rzędzie oczek od brzegu sita Pomiar należy przeprowadzić trzykrotnie w kierunku osnowy i trzykrotnie w kierunku wątku z dokładnością wg tabl 6 Odcinki pomiarowe nie powinny zachodzić na siebie Rząd oczek, przez które przeprowadza się pomiar, nie powinien mieć oczek o maksymalnym wymiarze Oczek o wymiarach mniejszych od wymiarów nominalnych znajdujących się na odcinku pomiarowym nie uwzględnia się przy obliczaniu średniej arytmetycznej

Średni arytmetyczny wymiar boku oczka (W_{sr}) oblicza się według wzoru

$$W_{sr} = \frac{L + d}{n} - d \quad (2)$$

w którym

L — odcinek pomiarowy, mm, składający się z (n) oczek i ($n-1$) drutów lub prętów,

n — liczba oczek,

d — średnica nominalna drutu lub prętów, mm

Zaleca się dla wyznaczenia średniego arytmetycznego wymiaru boku oczka mierzyć odcinki przechodząc przez 10 oczek i 9 drutów lub prętów

4.7.6 Sprawdzenie wymiarów arkusza sita oraz długości przekątnych przeprowadza się przymiarem metrycznym z dokładnością 1 mm

4.7.7 Sprawdzenie wymiarów zaczepów przeprowadza się przymiarem metrycznym z dokładnością 1 mm Kształt zaczepów należy sprawdzać sprawdzianem

4.7.8 Sprawdzenie zgrzein mocujących zaczepy z siem Wygląd zewnętrzny zgrzein sprawdza się gołym okiem podziałkę oraz średnice zgrzein sprawdza się suwmiarką Stan zgrzania materiału sprawdza się ręcznie próbą rozwarcia zgrzeiny srubokrętem

4.7.9 Sprawdzenie nitów mocujących zaczepy z siem Wygląd zewnętrzny nitów sprawdza się gołym okiem, podziałkę nitów sprawdza się suwmiarką

4.7.10 Sprawdzenie zabezpieczenia antykorozyjnego należy przeprowadzić gołym okiem przez oględziny zewnętrzne

4 8 Ocena wyników badań

4 8 1 Ocena sita Sito, którego badania określone w 4 1 dadzą wynik dodatni, uznaje się za wykonane zgodnie z wymaganiami normy

4 8 2 Ocena partii sit Partię sit należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli liczba sztuk niedobrych w próbce nie przekroczyła liczby kwalifikujących podanych w tabl 5

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1 Instytucje opracowujące normę — Centralny Ośrodek Projektowo-Technologiczny Przemysłu Maszyn Górniczych ORTEM, Katowice Centralny Ośrodek Projektowo-Konstrukcyjny Maszyn Górniczych, KOMAG Gliwice

2 Dotychczasowe normy Dotychczas obowiązująca PN-54/M-94022 zostaje unieważniona z dniem 1 lipca 1979 r

3 Normy związane

PN-76/H-84028 Stal węglowa do wyrobu wałkówki na drut Gatunki

PN-69/H-92121 Blacha stalowa cienka do tłoczenia

PN-72/H-93014 Stal konstrukcyjna węglowa i stopowa Wyroby ciągnione, szlifowane, łuszczone i polerowane

PN/N-03010 Statystyczna kontrola jakości Losowy wybór sztuk do próbek

PN-73/N-03021 Statystyczna kontrola jakości Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej Planu badania

BN-78/1758-03 Maszyny i urządzenia do przeróbki węgla Sita stalowe składane Główne wymiary

BN-78/1758-05 Maszyny i urządzenia do przeróbki węgla Zaczepy do sit stalowych składanych Główne wymiary

4 Symbol wg SWW — 0729-2